

Sygn. akt IV Ka 294/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Lidia Haj

Sędziowie: SSO Jadwiga Żmudzka (spr.)

SSR del. Alina Szostkowska

Protokolant: prot. Paulina Kuchta

przy udziale Zbigniewa Grzesika Prokuratora Prokuratury Okręgowej oraz oskarżyciela skarbowego M. G.

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 roku, sprawy

M. S.

oskarżonej o przestępstwa skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 77 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks i wykroczenia skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej,

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z dnia 2 grudnia 2014r. sygn. akt IX K 21/14/K

uznając apelację za oczywiście bezzasadną wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy; zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1030 (jeden tysiąc trzydzieści) złotych tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

SSO Jadwiga Żmudzka SSO Lidia Haj SSR Alina Szostkowska

Sygn. akt IV Ka 294/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 czerwca 2015 roku

M. S. została oskarżona o to, że:

1. będąc na podstawie umowy o dzieło osobą odpowiedzialną w imieniu (...) sp. z o.o. za terminowe obliczanie i wpłacanie na rzecz właściwego organu podatkowego zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku określonego przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i w K., w okresie od dnia 20 lutego 2012r. do dnia 20 czerwca 2012r. działając w krótkich comiesięcznych odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności nie wpłacała na rzecz Urzędu Skarbowego K. w K. ul. (...) w ustawowo wyznaczonym terminie obliczonych za okres od stycznia do grudnia 2012r. zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 39.888,00 zł stanowiącej małą wartość,

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77§2 k.k.s. w zw. z art. 77§1 k.k.s. w zw. z art. 6§2 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s.

2. będąc na podstawie umowy o pracę osobą odpowiedzialną w imieniu (...) S.C. K. A., P. F. za terminowe obliczanie i wpłacanie na rzecz właściwego organu podatkowego zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku określonego przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i w K., w okresie od dnia 20 lutego 2012r. do dnia 21 stycznia 2013r. działając w krótkich comiesięcznych odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności nie wpłacała na rzecz Urzędu Skarbowego K. w K. ul. (...) w ustawowo wyznaczonym terminie obliczonych za okres od stycznia do grudnia 2012 roku zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 20.078,00 zł stanowiącej małą wartość,

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77§2 k.k.s. w zw. z art. 77§1 k.k.s. w zw. z art. 6§2 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s.

3. będąc na podstawie umowy o dzieło osobą odpowiedzialną w imieniu (...) sp. z.o.o. za terminowe obliczanie i wpłacanie na rzecz właściwego organu podatkowego zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku określonego przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i w K., w okresie od dnia 20 lutego 2012r. do dnia 21 stycznia 2013r. działając w krótkich comiesięcznych odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności nie wpłacała na rzecz Urzędu Skarbowego K. w K. ul. (...) w ustawowo wyznaczonym terminie obliczonych za okres od stycznia do grudnia 2012r. zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 16.398,00 zł stanowiącej małą wartość,

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77§2 k.k.s. w zw. z art. 77§1 k.k.s. w zw. z art. 6§2 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s.,

4. będąc na podstawie umowy o dzieło osobą odpowiedzialną w imieniu (...)sp. z.o.o. za terminowe obliczanie i wpłacanie na rzecz właściwego organu podatkowego zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku określonego przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i w K., w okresie od dnia 21 maja 2012r. do dnia 21 stycznia 2013r. działając w krótkich comiesięcznych odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności nie wpłacała na rzecz Urzędu Skarbowego K. w K. ul. (...) w ustawowo wyznaczonym terminie obliczonych za okres od kwietnia do grudnia 2012r. zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 34.315,00 zł stanowiącej małą wartość,

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77§2 k.k.s. w zw. z art. 77§1 k.k.s. w zw. z art. 6§2 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s.,

5. będąc na podstawie umowy o dzieło osobą odpowiedzialną w imieniu (...) sp. z o.o. za terminowe obliczanie i wpłacanie na rzecz właściwego organu podatkowego podatku od towarów i usług, nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku określonego przepisami ustawy o podatku od towarów i usług i w K., w okresie od dnia 27 lutego 2012r. do dnia 27 lipca 2012r. działając uporczywie w krótkich comiesięcznych odstępach czasu nie wpłacała na rzecz Urzędu Skarbowego K. w K. ul. (...) w ustawowo wyznaczonym terminie podatku od towarów i usług obliczonego za okres od stycznia do czerwca 2012r. w łącznej kwocie 101.973,00 zł,

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57§1 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s.,

6. będąc na podstawie umowy o pracę osobą odpowiedzialną w imieniu (...) S.C. K. A., P. F. za terminowe obliczanie i wpłacanie na rzecz właściwego organu podatkowego podatku od towarów i usług, nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku określonego przepisami ustawy o podatku od towarów i usług i w K., w okresie od dnia 27 lutego 2012r. do dnia 25 stycznia 2013r działając uporczywie w krótkich comiesięcznych odstępach czasu nie wpłacała na rzecz Urzędu Skarbowego K. w K. ul. (...) w ustawowo wyznaczonym terminie podatku od towarów i usług obliczonego za okres od stycznia do grudnia 2012r. w łącznej kwocie 107.872,00 zł,

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57§1 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s.,

7. będąc na podstawie umowy o dzieło osobą odpowiedzialną w imieniu przedsiębiorstwa (...) za terminowe obliczanie i wpłacanie na rzecz właściwego organu podatkowego podatku od towarów i usług, nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku określonego przepisami ustawy o podatku od towarów i usług i w K., w okresie od dnia 27 lutego 2012r. do dnia 25 stycznia 2013r działając uporczywie w krótkich comiesięcznych odstępach czasu nie wpłacała na rzecz Urzędu

Skarbowego K. w K. ul. (...) w ustawowo wyznaczonym terminie podatku od towarów i usług obliczonego za okres od stycznia 2012r. do czerwca 2013r. w łącznej kwocie 361.547,00 zł,

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57§1 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s.,

8. będąc na podstawie umowy o dzieło osobą odpowiedzialną w imieniu przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. za terminowe obliczanie i wpłacanie na rzecz właściwego organu podatkowego podatku od towarów i usług, nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku określonego przepisami ustawy o podatku od towarów i usług i w K., w okresie od dnia 25 maja 2012r. do dnia 26 sierpnia 2013r. działając uporczywie w krótkich comiesięcznych odstępach czasu nie wpłacała na rzecz Urzędu Skarbowego K. w K. ul. (...) w ustawowo wyznaczonym terminie podatku od towarów i usług obliczonego za okres od kwietnia 2012r. do lipca 2013r. w łącznej kwocie 396.606,00 zł,

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57§1 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s.,

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie, Wydział (...) wyrokiem z dnia 2 grudnia 2014 roku, sygn. IX K 21/14/K orzekł w tym przedmiocie następująco:

I. na zasadzie art. 113§1 k.k.s. w zw. z art. 414§1 k.p.k. w zw. z art. 17§1 pkt 2 k.p.k. uniewinnia oskarżoną od zarzutu popełnienia czynów objętych punktami drugim i szóstym aktu oskarżenia,

II. uznaje oskarżoną M. S. za winną popełnienia czynu zarzucanego jej w punkcie pierwszym aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo skarbowe z art. 77§2 k.k.s. w zw. z art. 77§1 k.k.s. w zw. z art. 6§2 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s. i za to na mocy art. 77§2 k.k.s. wymierza jej karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, określając na mocy art. 23§3 k.k.s. wysokość każdej stawki na kwotę 60 (sześćdziesięciu) złotych,

III. uznaje oskarżoną M. S. za winną popełnienia czynu zarzucanego jej w punkcie trzecim aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo skarbowe z art. 77§2 k.k.s. w zw. z art. 77§1 k.k.s. w zw. z art. 6§2 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s. i za to na mocy art. 77§2 k.k.s. wymierza jej karę 30 (trzydziestu) stawek dziennych grzywny, określając na mocy art. 23§3 k.k.s. wysokość każdej stawki na kwotę 60 (sześćdziesięciu) złotych,

IV. uznał oskarżoną M. S. za winną popełnienia czynu zarzucanego jej w punkcie czwartym aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo skarbowe z art. 77§2 k.k.s. w zw. z art. 77§1 k.k.s. w zw. z art. 6§2 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s. i za to na mocy art. 77§2 k.k.s. wymierza jej karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, określając na mocy art. 23§3 k.k.s. wysokość każdej stawki na kwotę 60 (sześćdziesięciu) złotych,

V. na mocy art. 85 k.k. w zw. z art. 20§2 k.k.s. i art. 39§1 k.k.s. w miejsce wymierzonych w punktach II, III i IV wyroku kar grzywnien orzeka karę łączną 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych grzywny określając na mocy art. 86§2 k.k. w zw. z art. 20§2 k.k.s. i art. 23§3 k.k.s. wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 60 (sześćdziesięciu) złotych,

VI. uznaje oskarżoną M. S. za winną popełnienia czynów zarzucanych jej w punktach piątym, siódmym i ósmym aktu oskarżenia, stanowiących w każdym przypadku wykroczenia skarbowe z art. 57§1 k.k.s. w zw. z art. 9§3 k.k.s. i za czyny te na mocy art. 57§1 k.k.s. przy zastosowaniu art. 50§1 k.k.s. wymierza jej karę 5000 (pięciu tysięcy) złotych grzywny,

VII. na zasadzie art. 113§1 k.k.s. w związku z art. 627 k.p.k. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe tj. 70 (siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu wydatków i na zasadzie art. 624§1 k.p.k. w zw. z art. 113§1 k.k.s. i art. 17 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwalnia oskarżoną z opłaty.

Niniejszy wyrok zaskarżył apelacją obrońca oskarżonej i zarzucił:

1) obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie

a) art. 77 § 4 ustawy z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy (dalej: „KKS”) w zw. z art. 19 § 1 KKS poprzez przyjęcie w pkt. II, III, IV i V Wyroku, iż nie zachodzą przesłanki do odstąpienia od wymierzenia oskarżonej kary i skazaniu oskarżonej na karę grzywny, podczas gdy

- przed wszczęciem postępowania karnego w niniejszej sprawie, tj. przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa w dniu 10 maja 2013 roku, całość zaległego podatku, została uiszczona na rzecz właściwego organu, tj. spełnione są przesłanki do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary;

b) art. 57 § 1 KKS poprzez jego błędną wykładnię w zakresie znamienia „uporczywości” i w konsekwencji błędne uznanie, iż do przyjęcia tej przesłanki wystarczająca jest powtarzalność i długotrwałość zachowań oskarżonej, podczas gdy:

- ***na znamię uporczywości poza elementem powtarzalności zachowań składa się także element subiektywny, tj. negatywne nastawienie do obowiązku uiszczania podatku w sytuacji, gdy uiszczanie to było obiektywnie możliwe.***

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonej wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Wszystkie zarzuty podniesione w apelacji obrońcy oskarżonej są nietrafne i apelacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Sąd Rejonowy przeprowadził obszerne postępowanie dowodowe, wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności sprawy. Sąd I Instancji dokonał wnikliwej oceny całego zebranego materiału dowodowego. Ocena wszystkich dowodów jest oceną swobodną, pozbawioną cech dowolności. W pisemnych motywach wyroku Sąd odniósł się szczegółowo do wyjaśnień oskarżonej oraz zeznań wszystkich świadków, a nadto pozostałych dowodów, wskazując, którym dowodom i w jakiej części dał wiarę, a którym wiary odmówił, wskazując szczegółowo przyczyny takiego postąpienia. Rozumowanie Sądu, jak idzie o dokonaną ocenę wszystkich dowodów pozbawione jest cech dowolności, sprzeczności, niejasności, wszystkie dowody ocenione zostały z zachowaniem zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego oraz wskazań wiedzy. Tym samym ocena dowodów, jako zgodna z dyspozycją art. 7 k.p.k., z ochrony tego przepisu korzysta. Opierając się na takiej ocenie dowodów, Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, nie dopuszczając się błędów w tych ustaleniach.

Sąd Rejonowy badał okoliczności korzystne, jak i niekorzystne, zgodnie z wymogiem art. 4 k.p.k. przeprowadził bowiem dowody przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść oskarżonej. Mógł zaś uwzględnić tylko te okoliczności, które wynikały z dowodów uznanych przez siebie za wiarygodne. Żaden przepis procedury karnej nie nakłada na Sąd orzekający obowiązku czynienia ustaleń faktycznych w oparciu o wszystkie przeprowadzone dowody. Nie jest to bowiem możliwe w sytuacji, gdy przeprowadzone dowody są ze sobą sprzeczne, a tak jest w niniejszej sprawie. Wówczas Sąd I Instancji obowiązany jest jednym z nich dać wiarę, a innym waloru wiarygodności odmówić, zaś ocenę swoją uzasadnić, zgodnie z wymogami art. 7 k.p.k., co też Sąd Rejonowy uczynił.

W sprawie nie doszło do naruszenia treści przepisu art. 410 k.p.k. Powołany przepis nakłada na Sąd obowiązek uwzględnienia przy wyrokowaniu całokształtu materiału dowodowego ujawnionego na rozprawie. Nie można tego przepisu rozumieć jako obligującego Sąd do poczynienia ustaleń faktycznych w oparciu o wszystkie przeprowadzone w sprawie dowody w sytuacji, gdy z różnych dowodów wynikają wzajemnie sprzeczne okoliczności, a tak było w niniejszej sprawie. W tej sytuacji podstawę ustaleń stanowią tylko te dowody, które Sąd uznał za wartościowe i wiarygodne.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 57 § 1 k.k.s. W odniesieniu do wszystkich przypisanych czynów, Sąd Rejonowy przyjął prawidłową kwalifikację prawną.

Należy podkreślić, że w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni znamienia „uporczywości”.

Słusznie zwraca uwagę Sąd Rejonowy, że podmioty, w imieniu których działała oskarżona, były podatnikami podatku VAT, zobowiązanymi do uiszczenia podatku należnego do dnia 25 miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczyło zobowiązanie. Niewpłacanie podatku w terminie miało charakter uporczywości, na co wskazuje cykliczność zachowań, co prawidłowo przyjął Sąd Rejonowy. Sąd Najwyższy trafnie wskazał w postanowieniu z dnia 28 listopada 2013 roku, iż na zaistnienie znamienia uporczywego niewpłacania podatku w terminie, będącego warunkiem odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s., może wskazywać zarówno cykliczność zachowań podatnika, polegająca na umyślnym niestosowaniu się do wymogu terminowego płacenia podatku, jak i jednorazowe, ale długotrwałe zaniechanie przez niego uregulowania podatku płaconego jednorazowo, mające miejsce już po terminie płatności tego podatku, a więc gdy ma on uregulować go już jako zaległość podatkową, jeżeli zachowanie to wskazuje, że zamiarem podatnika w momencie upływu terminu płatności podatku było uporczywe jego niewpłacanie, a więc odsunięcie uregulowania tego podatku na dłuższy okres (I KZP 11/13 OSNKW 2014/1/3, LEX nr 1394031, Prok.i Pr.-wkl. 2014/2/7, OSP 2014/6/62, Biul.PK 2013/11/6-7, Biul.SN 2014/1/16). Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że sytuacja finansowa jednostek, będących podatnikami pozwalała na wygospodarowanie środków finansowych, które przeznaczone zostały na dalszą ich działalność, a nie na zapłatę podatków. Oskarżona miała zatem obiektywną możliwość zapłaty podatków w terminie. Oskarżona sama przyznała, że w ogóle nie był rozważany wniosek o ogłoszenie upadłości czy zaprzestanie działalności gospodarczej, co podważa jej twierdzenia o bardzo złej sytuacji materialnej podmiotów gospodarczych, w imieniu których działała. Oskarżona nie wystąpiła skutecznie do organów podatkowych o odroczenie terminu płatności czy rozłożenia ich na raty. Wniosek taki złożyła jedynie co do (...) s.c., ale został on odrzucony z uwagi na braki formalne, nie uzupełnione. Oskarżona działała umyślnie, z zamiarem bezpośrednim, co Sąd Rejonowy przekonująco wykazał. Znamie „uporczywości” zostało zatem zrealizowane.

W uzasadnieniu apelacji, obrońca oskarżonej podnosi brak szkody po stronie Skarbu Państwa. W tym miejscu wymaga podkreślenia, że szkoda wystąpiła, ale została naprawiona.

W odniesieniu do zarzutu apelacji dotyczącego obrazy art. 77 § 4 k.k.s. w zw. z art. 19 § 1 k.k.s. należy podkreślić, że zgodnie ze brzmieniem ustawowym tych przepisów, opisana w tych przepisach instytucja odstąpienia od wymierzenia kary jest instytucją fakultatywną. W doktrynie prezentowany jest trafny pogląd G. Łabudy, że fakultatywność tej instytucji wynika zarówno z brzmienia art. 19 § 1 k.k.s., jak i ze stylistyki poszczególnych przepisów przewidujących stosowanie tej instytucji (P. Kardas, G. Łabuda, T. Razowski, Kodeks karny skarbowy. Komentarz – System Lex, komentarz do art. 77 k.k.s.). Skoro tak, Sąd I Instancji w ogóle nie miał obowiązku uzasadniać nieodstąpienia od wymierzenia kary, co jednakże uczynił. Sąd Rejonowy argumentował nieskorzystanie w przedmiotowej sprawie z możliwości zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wobec uznania, że w sytuacji oskarżonej, która była już skazana za przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 k.k.s., takie orzeczenie naruszałoby przede wszystkim względy prewencji szczególnej i ogólnej mogąc prowadzić do nieuzasadnionego wniosku, iż czynienie ze Skarbu Państwa swoistej instytucji kredytowej i swobodne dysponowanie jego należnościami na własne cele poprzez ich nieterminowe wpłacanie spotyka się z akceptacją i nie podlega karze.

W chwili wyrokowania przez Sąd Odwoławczy, oskarżona jest osobą niekaraną (k. 342), co wszak nie daje żadnej podstawy do odstąpienia od wymierzenia kary za przypisane jej przestępstwa i wykroczenia skarbowe. Oskarżona dopuściła się kilku przestępstw skarbowych, na przestrzeni długiego okresu czasu. To samo dotyczy wykroczeń skarbowych. Względę prewencji szczególnej i względ na potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa sprzeciwiają się odstąpieniu od wymierzenia kary.

Brak było w analizowanej sprawie podstaw do nadzwyczajnego złagodzenia kary, a skoro tak, to bezzasadne jest stanowisko apelującego w zakresie potrzeby uzasadnienia niezastosowanej instytucji.

Wymierzone kary jednostkowe są adekwatne do stopnia winy oskarżonej, stopnia społecznej szkodliwości każdego z czynów, zdatne są do osiągnięcia celów zapobiegawczych i wychowawczych, które ma osiągnąć w stosunku do oskarżonej, jak też potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Kara łączna za zbiegające

się przestępstwa skarbowe została orzeczone prawidłowo. Ustalenie, że w chwili orzekania przez Sąd Odwoławczy oskarżona jest osobą niekaraną, nie daje podstaw do złagodzenia kar jednostkowych i kary łącznej.

Sąd Odwoławczy nie stwierdził ponadto uchybień, które należałoby brać pod uwagę z urzędu na podstawie art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Odwoławczy uznał apelację obrońcy oskarżonej za oczywiście bezzasadną i wyrok w zaskarżonej części utrzymał w mocy, zasadzając od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1030 złotych tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, na co złożyło się: opłata od wymierzonej kary -980 zł, ryczałt za doręczenie zawiadomień i innych pism - 20 zł, opłata za udzielenie informacji z Krajowego Rejestru Karnego - 30 zł.

SSO Jadwiga Żmudzka SSO Lidia Haj SSR Alina Szostkowska (del.)